

The Relationship between Spirituality and Demographic Factors among Students Living in Dormitory of Shahid Beheshti University of Medical Sciences

Sakineh Rakhshanderou¹, Mohtasham Ghaffari^{1*}

1- Department Of Public Health, School Of Health, Shahid Beheshti University Of Medical Sciences, Tehran, Iran.

*Correspondence should be addressed to Mr. Mohtasham Ghaffari; Email: MohtashamGhaffari@sbmu.ac.ir

Article Info

Received: Jan 9, 2017

Received in revised form:

Apr 9, 2017

Accepted: Jul 6, 2017

Available Online: Apr 6, 2017

Keywords:

Demographic factors

Spirituality

University students

Abstract

Background and Objective: Spirituality is a global phenomenon which recognizes human as a whole and his connection to a Supreme Being as a reason to live and to find meaning and purpose. Students of medical sciences are a large part of health care providers all over the world, and the quality of their services is directly associated with the effectiveness of the health system. Having said that, this study was conducted to determine the level of spirituality and its related factors among students of Shahid Beheshti University of medical sciences.

Method: The present study is a descriptive-analytical one conducted on 540 female and male students residing in dormitories of Shahid Beheshti University of Medical Sciences. Multistage random sampling was used. The inclusion criterion was students' consent to participate in the study. The data were gathered through two questionnaires, namely Demographic Factors Questionnaire and Spirituality Assessment Questionnaire. The collected data were analyzed by T-test and one-way analysis of variance. In this study, the ethical issues were all considered and the authors declared no conflict of interest.

Results: The results indicate that there is a significant relationship between some demographic variables (economic status and academic year of students) and spirituality as well as spiritual attitude. Besides, variables of marital status, faculty, economic status, and academic year significantly correlate with spiritual ability.

Conclusion: To promote spirituality of university students, cultural values should be designed and implemented more effectively. Moreover, faculty members need to be selected more carefully because spiritual professors have the ability to revolutionize their students.

Please cite this article as: Rakhshanderou S, Ghaffari M. The Relationship between Spirituality and Demographic Factors among Students Living in Dormitory of Shahid Beheshti University of Medical Sciences. J Res Relig Health. 2017; 3(4): 78- 88.

Summary

Background and Objectives: Spirituality is a global phenomenon which recognizes human as a whole and his connection to a Supreme Being as a reason to live and to find meaning and purpose (1). Spiritual communication with a boundless power ensures an individual that a strong power always supports him (2). In fact, spirituality in life reduces the level of negative emotions such as anxiety and depression, ultimately lowering the risk of mental illness (3). Students are the future makers, assuming different

roles in the community. Students of medical sciences are a large part of health care providers all over the world, and the quality of their services is directly associated with the effectiveness of the health system. Given the fact that these individuals will be faced with more stress in their future careers compared to others, spirituality can help them cope with stressful work environments. Therefore, this study was conducted to determine the level of spirituality and its related factors among students of Shahid Beheshti University of medical sciences.

Method: This research is a descriptive-analytical study which was conducted on 540 female and male students residing in dormitories of Shahid Beheshti University

of Medical Sciences. Multistage random sampling method was used in a way that female and male dormitories were regarded as two categories so that two clusters were selected from each category and samples were randomly selected from each cluster. The inclusion criterion was students' consent to participate in the study and the exclusion criteria was their refusal to complete the questionnaire. The data were collected by questionnaires consisting of demographic factors and spirituality assessment. The collected data were then analyzed by T-test, chi squared, one-way analysis of variance, and correlation.

Voluntary participation in the study, informed consent, confidentiality of information, anonymity of questionnaires, and protecting the research team's rights are the ethical and moral considerations which were taken into account in this study.

Results: 42.6% (n=229) of participants were male and 57.4% (n=308) were female. Age average of participants in the study was 22.61 ± 3.05 . 64.6% of participants were associated with faculties of Basic Sciences and 35.4% with Clinical faculties. The majority of participants (65.2%) were doing a bachelor degree and 34.8% were master's and PhD students. 10.6% were freshmen, 13.8% were sophomores, 22.9% were juniors, 21.2% were seniors, and 31.5% were in their fifth year of university.

Results showed that age, gender, school or faculty, level of education, and marital status had no significant relationship with spirituality. Mean and standard deviation of spirituality were reported 105.84 and 22.21 respectively among students with average economic status; 118.48 and 21.09 among students with good economic status; and 119.53 and 21.85 among students with excellent economic status. The obtained results indicated a significant relation between economic status, academic years and spirituality.

Among demographic factors, gender, faculty, age, education level, and marital status had no significant relationship with religious attitude. The obtained mean and standard deviation of spiritual attitude were 59.04 and 13.64 respectively among students with average economic status, to 33.14 and 11.99 among students with good economic status, and to 66.79 and 12.34 among students with excellent economic status. Mean and standard deviation of spiritual attitude obtained to 71.33 and 12.04, respectively among freshmen, to 63.65 and 12.09 among sophomores, to 66.06 and 12.20 among juniors, to 66.89 and 11.29 among seniors, and to 63.63 and 13.02 among students at fifth academic year.

Mean and standard deviation of spiritual ability were 50.44 and 10.85, respectively among students educating in Clinical faculties, and 52.68 and 10.47 among students doing a degree in Basic Sciences. There was a significant difference between spiritual ability of students educating in Clinical faculties and Basic Sciences. Moreover, mean and standard deviation of spiritual ability were 54.73 and 11.23 respectively among married students and 51.45 and 10.50 among single students. Results showed a

significant difference between spiritual ability of married and single students. In addition, mean and standard deviation of spiritual ability were 46.80 and 10.72 respectively among students with average economic status, 52.25 and 10.31 among students with good economic status, and finally 52.70 and 10.87 among students with excellent economic status. It is worth noting that mean and standard deviation of spiritual ability were reported 55.79 and 9.64, respectively among freshmen, 48.43 and 11.11 among sophomores, 51.89 and 11.14 among juniors, 52.74 and 9.63 among seniors, and 51.48 and 10.65 among students of the fifth academic year. There was a significant relationship between economic status, academic year, and spiritual ability. Among demographic factors, age, gender, and education level had no significant relationship with spiritual ability.

Conclusion: According to the findings discussed above, the most important demographic factors are economic status and academic year. The role of spirituality has not been addressed among students who are the major human resources of the country in Iran, a religious country with huge spiritual and mystical Islamic treasures. The effect of spirituality on promoting the quality of higher education has not been appropriately examined despite the fact that university reflects the amount of progress as well as the promotion of human capital in the country. Therefore, researchers and students are recommended that they should delve into this significant subject. Furthermore, cultural values must be designed and implemented more effectively in order for these interventions to take effect on fostering students' spirituality level. Thus, faculty members should be selected meticulously because spiritual professors have the ability to revolutionize their students. Universities need professors who are of great integrity and attend their classes with their whole being.

References

1. Cavendish R, Konecny L, Mitzeliotis C, Russo D, Luise BK, Medefindt J, et al. Spiritual care activities of nurses using nursing interventions classification (NIC) labels. *International Journal of Nursing Knowledge*. 2003; 14(4): 113-24.
2. Seligman ME, Csikszentmihalyi M. *Positive psychology: An introduction. Flow and the foundations of positive psychology*: Springer; 2014. p. 279-98.
3. Feldman DB, Snyder CR. Hope and the meaningful life: Theoretical and empirical associations between goal-directed thinking and life meaning. *Journal of Social and Clinical Psychology*. 2005; 24(3): 401-21.

العلاقة بين المعنوية والعوامل الديموغرافية لدى طلاب السكن الجامعي في جامعة الشهيد بهشتي للعلوم الطبية

سكينه رخشندهرو^١، محتشم غفاري^{١*}

١- قسم الصحة العامة، كلية الصحة، مركز دراسات الدين والسلامة، جامعة الشهيد بهشتي للعلوم الطبية، طهران، إيران.

* المراسلات موجهة إلى السيد محتشم غفاري؛ البريد الإلكتروني: MohtashamGhaffari@sbmu.ac.ir

معلومات المادة

الوصول: ٩ Jan، ٢٠١٧

وصول النص النهائي: ٩ Apr، ٢٠١٧

القبول: ٦ Jul، ٢٠١٧

النشر الإلكتروني: ٦ Apr، ٢٠١٧

الألفاظ الرئيسية:

الطلاب

العوامل الديموغرافية

المعنوية

الملخص

خلفية البحث وأهدافه: إن المعنوية هي ظاهرة بشرية عالمية تكشف كل وجود الإنسان وارتباطه بوجود أسمي، فهي عامل استمرار الحياة واكتشاف معناها وهدفها. يعد طلاب العلوم الطبية جزءاً كبيراً من مجموعات مقدمي الرعاية الصحية في جميع البلدان، فبنوعية خدمات هذه المجموعة وجودتها ترتبط مباشرة مع فعالية النظام الصحي ولهذا، فإن هذه الدراسة هدفت إلى تحديد مستوى المعنوية والعوامل المرتبطة بها لدى طلاب السكن الجامعي في جامعة الشهيد بهشتي للعلوم الطبية.

منهجية البحث: أجريت هذه الدراسة التوصيفية- التحليلية على ٥٤٠ طالباً (من ذكر واثني) مقيماً في السكن الجامعي في جامعة الشهيد بهشتي للعلوم الطبية. تم استخدام طريقة أخذ العينات متعددة المراحل في الدراسة وموافقة الطلاب على المشاركة في الدراسة هي معيار الإنضمام إلى هذه الدراسة. وتضمنت أداة جمع البيانات، استبيانين: الأول للمعلومات الديموغرافية والثاني لتقييم المعنوية.

تم تحليل المعطيات وتجزئتها باستخدام اختبار تي الإحصائي واختبار انوفاء. تمت مراعاة جميع الموارد الاخلاقية في هذا البحث وازداده الى هذا فإن مؤلفي المقالة لم يشيروا الى تضارب المصالح.

الكشوفات: اظهرت النتائج ان هناك علاقة ذات دلالة احصائية بين العوامل الديموغرافية (الوضع الاقتصادي والسنوات الدراسية) وبين المعنوية والتوجه المعنوي لديهم كما هو الحال في ما بين الحالة الاجتماعية، محل الدراسة والوضع الإقتصادي والسنوات الدراسية عندهم وبين قدراتهم المعنوية.

النتيجة: لتعزيز مستوى المعنوية بين الطلاب، إضافة إلى الأمور الثقافية ينبغي التخطيط وتنفيذ البرامج والتدخلات الفعالة لهذه المجموعة من الطلاب وكذلك من الضروري ان نكون أكثر حذراً في اختيار أعضاء هيئة التدريس في الجامعة، فالأساتذة الذين لديهم توجه معنوي هم الذين يؤثرون في نفوس الطلاب إيجابياً.

يتم استناد المقالة على الترتيب التالي:

Rakhshanderou S, Ghaffari M. The Relationship between Spirituality and Demographic Factors among Students Living in Dormitory of Shahid Beheshti University of Medical Sciences. J Res Relig Health. 2017; 3(4): 78- 88.

ارتباط بین معنویت و عوامل جمعیت‌شناختی در دانشجویان ساکن خوابگاه دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

سکینه رخشنده‌رو^۱، محتشم غفاری^{*۱}

۱- گروه بهداشت عمومی، دانشکده‌ی بهداشت، مرکز تحقیقات دین و سلامت، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

مکاتبات خطاب به آقای محتشم غفاری؛ پست الکترونیک: MohtashamGhaffari@sbmu.ac.ir

اطلاعات مقاله

دریافت: ۲۰ دی ۹۵

دریافت متن نهایی: ۹ اردیبهشت ۹۶

پذیرش: ۱۵ تیر ۹۶

نشر الکترونیکی: ۱۵ شهریور ۹۶

واژگان کلیدی:

دانشجویان

عوامل جمعیت‌شناختی

معنویت

چکیده

سابقه و هدف: معنویت نوعی پدیده‌ی جهانی بشری است که کل وجود انسان و اتصالش را به وجودی برتر شناسایی می‌کند و عامل ادامه‌ی زندگی و یافتن معنا و هدف آن است. دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی بخش اعظمی از گروه‌های خدمات‌رسانی سلامت در همه‌ی کشورها هستند و کیفیت خدمات آنان به‌طور مستقیم با اثربخشی نظام بهداشتی درمانی در ارتباط است. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف تعیین میزان معنویت و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان ساکن خوابگاه دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی انجام شده است.

روش کار: این پژوهش از نوع توصیفی - تحلیلی است که بر روی ۵۴۰ دانشجوی دختر و پسر ساکن خوابگاه‌های دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی انجام شده است. روش نمونه‌گیری به‌صورت چندمرحله‌ای؛ و معیار ورود به پژوهش داشتن رضایت برای شرکت در مطالعه است. ابزار گردآوری داده‌ها نیز شامل دو قسمت پرسش‌نامه‌ی اطلاعات دموگرافیک و پرسش‌نامه‌ی سنجش معنویت است. تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش با استفاده از آزمون‌های آماری تی و تحلیل واریانس یک‌طرفه صورت گرفته است. در این پژوهش همه‌ی موارد اخلاقی رعایت شده است. علاوه‌براین، نویسندگان مقاله هیچ‌گونه تضاد منافی گزارش نکرده‌اند.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که از بین عوامل جمعیت‌شناختی؛ وضعیت اقتصادی دانشجویان و سنوات تحصیلی با معنویت و نگرش معنوی؛ و همچنین وضعیت تأهل، دانشکده‌ی محل تحصیل، وضعیت اقتصادی دانشجویان و سنوات تحصیلی با توانایی معنوی ارتباط معنی‌داری دارد.

نتیجه‌گیری: برای ارتقای سطح معنویت دانشجویان، علاوه‌براینکه امور فرهنگی باید برنامه‌ریزی و مداخله‌های مؤثری برای این گروه طراحی و اجرا کند، جذب اعضای هیئت علمی برای تدریس در دانشگاه نیز باید با دقت نظر بیشتری انجام شود؛ چراکه این استادان معنوی هستند که دانشجویان را متحول می‌کنند.

استناد مقاله به این صورت است:

Rakhshanderou S, Ghaffari M. The Relationship between Spirituality and Demographic Factors among Students Living in Dormitory of Shahid Beheshti University of Medical Sciences. J Res Relig Health. 2017; 3(4): 78- 88.

مقدمه

خطر ابتلا به بیماری‌های روانی می‌شود (۹).

پژوهش‌ها نشان می‌دهد که معنویت در سلامت روانی و جسمی تأثیر بسزایی دارد. سوراجکول^۱ و همکارانش در پژوهشی که درباره‌ی نقش معنویت در افسردگی انجام داده‌اند به این نتیجه رسیده‌اند که معنویت تأثیر بسیاری در سلامت روانی افراد دارد (۱۰). پژوهش غباری‌بناب و همکارانش درباره‌ی دانشجویان نشان داده که بین معنویت و دو بُعد اضطراب و افسردگی ارتباط معنی‌داری وجود دارد و افرادی که از معنویت بالاتری برخوردارند، اضطراب و افسردگی کمتری دارند (۱۱). مطالعات دیگری نشان داده جوانانی که دارای معنویت بیشتری در زندگی خود هستند، علائم افسردگی کمتری دارند و از سلامت عمومی خوبی برخوردارند (۱۲). همچنین بین معنویت و رفاه روان‌شناختی نوجوانان ارتباط مثبت و معنی‌داری وجود دارد (۱۳).

قشر دانشجو جزء نقش‌آفرینان و آینده‌سازان جامعه محسوب می‌شود و دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی بخش اعظمی از گروه‌های خدمات‌رسانی سلامت در همی کشورهای هستند و کیفیت خدمات آنان به‌طور مستقیم با اثربخشی نظام بهداشتی درمانی ارتباط دارد. این افراد به‌واسطه‌ی حرفه‌یی که در آینده خواهند داشت همواره با تنش بیشتری نسبت به حرفه‌های دیگر مواجه‌اند؛ عواملی مانند مرگ و میر، بیماری، فشار کاری زیاد، کمبود آگاهی، کمبود حمایت و تعارضات از علل تنش به‌شمار می‌رود. از آنجایی که افراد با تمام ویژگی‌های فیزیکی، عاطفی، ذهنی و معنوی خود به محیط کار می‌روند، داشتن معنویت به آنان کمک می‌کند که بتوانند از عهده‌ی محیط‌های کاری پر استرس برآیند. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف تعیین میزان معنویت و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان ساکن خوابگاه دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی انجام شده است. امید است که از یافته‌های این پژوهش به‌صورت اطلاعات پایه، در پژوهش‌های بعدی استفاده شود و همچنین این یافته‌ها ما را یاری دهد تا مسائل و مشکلات مختلف ناشی از کمبود معنویت را که سوق‌دهنده‌ی دانشجویان به‌سوی انواع بیماری‌های جسمی و روانی است، شناسایی کنیم و بتوانیم با توسل به راه‌حل‌های مناسب با آنها مقابله کنیم.

روش کار

این پژوهش از نوع توصیفی - تحلیلی است که بر روی ۵۴۰

اهمیت رشد معنوی در انسان، در چند دهه‌ی گذشته به‌صورتی روزافزون توجه روان‌شناسان و متخصصان بهداشت روانی را به خود جلب کرده است. پیشرفت علم روان‌شناسی از یک سو و ماهیت پویا و پیچیده‌ی جوامع نوین از سوی دیگر، موجب شده است که نیازهای معنوی بشر در برابر خواسته‌ها و نیازهای مادی قد علم کند و اهمیت بیشتری یابد (۱)؛ به‌طوری‌که سازمان بهداشت جهانی در تعریف ابعاد وجودی انسان به ابعاد جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی اشاره می‌کند و بُعد چهارم یعنی بُعد معنوی را نیز در رشد و تکامل انسان مطرح می‌کند (۲).

معنویت نوعی پدیده‌ی جهانی بشری است که کل وجود انسان و اتصالش را به وجودی برتر شناسایی می‌کند و عامل ادامه‌ی زندگی و یافتن معنا و هدف آن است (۳). معنویت، جستجوی معنا و هدف به‌منظور ارتباط با منبعی مقدس یا واقعیتی غایی است. این بُعد چه به دنبال ارتباط با منبعی مقدس باشد، چه به دنبال واقعیتی غایی، با نوعی تعالی و اخلاق مسئولانه در قبال این منبع مقدس یا واقعیت غایی همراه است (۴). در اسلام معنویت عبارت است از درک ارتباط با وجودی متعالی که با عمل به برنامه‌یی ویژه در مدت زندگی روی کره‌ی زمین حاصل می‌شود و روزبه‌روز شدت می‌یابد و از او وجودی خاص می‌سازد که در عالم هستی مطلوبیتی ذاتی دارد و با یاد خدا تجلی می‌یابد (۵). امام خمینی (ره) معنویت را مجموعه‌ی صفات و اعمالی می‌داند که شور و جاذبه‌ی قوی و شدید و در عین حال منطقی و صحیح در انسان به وجود می‌آورد تا او را در سیر به‌سوی خدای یگانه و محبوب عالم به‌طور اعجاب‌آوری پیش ببرد (۶).

معنویت مهم‌ترین بُعد وجودی در بیش از یک سوم افراد است و نیرویی قوی در مرکز ثقل زندگیشان محسوب می‌شود و به سلامت، احساس خوب داشتن و بهبودی پیوند خورده است (۷). ایجاد ارتباط معنوی با قدرت بی‌کران به فرد این اطمینان را می‌دهد که نیرویی قوی همیشه از او حمایت می‌کند. این افراد با تکیه بر ایمان و اعتقاد خود حوادث را راحت‌تر پشت سر می‌گذارند، کمتر دچار اضطراب و استرس می‌شوند و در نتیجه انتظار این افراد از آینده امیدوارانه‌تر و خوش‌بینانه‌تر است (۸). در واقع، معنویت در زندگی سبب پایین آمدن سطح عواطف منفی مانند اضطراب و افسردگی؛ و در نهایت سبب کاهش

^۱ Sorajjakool

یافته‌ها

۴۲/۶ درصد (۲۲۹ نفر) از افراد شرکت‌کننده در پژوهش را پسران و ۵۷/۴ درصد (۳۰۸ نفر) را دختران تشکیل می‌دهند که میانگین سنی آنان 31.05 ± 22.61 سال است. ۳۴۷ نفر (۶۴/۶ درصد) از شرکت‌کنندگان مربوط به دانشکده‌های علوم پایه (بهداشت، تغذیه، توانبخشی، پیراپزشکی و سلامت) و ۱۹۰ نفر (۳۵/۴ درصد) مربوط به دانشکده‌های پزشکی و بالینی (پزشکی، دندانپزشکی، پرستاری و مامایی) هستند. ۶۵/۲ درصد دانشجویان (۳۵۰ نفر) در مقطع کارشناسی و ۳۴/۸ درصد (۱۸۷ نفر) در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری مشغول به تحصیل بودند. از این میان ۱۰/۶ درصد (۵۷ نفر) دانشجوی سال اول، ۱۳/۸ درصد (۷۴ نفر) سال دوم، ۲۲/۹ درصد (۱۲۳ نفر) سال سوم، ۲۱/۲ درصد (۱۱۴ نفر) سال چهارم و ۳۱/۵ درصد (۱۶۹ نفر) دانشجوی سال پنجم بودند.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار امتیازهای معنویت واحدهای پژوهش بر حسب متغیرهای دموگرافیک

متغیر	انحراف معیار \pm میانگین	P
سن	۱۸-۲۲	۱۱۷/۱۸ \pm ۲۱/۸۷
	۲۳ و بیشتر	۱۱۸/۱۸ \pm ۲۱/۶۹
جنس	پسر	۱۱۷/۴۶ \pm ۲۱
	دختر	۱۱۷/۷۵ \pm ۲۲/۳۶
دانشکده	بالینی	۱۱۶/۴۹ \pm ۲۲/۶۳
	علوم پایه	۱۱۸/۲۷ \pm ۲۱/۲۶
مقطع تحصیلی	کارشناسی	۱۱۷/۰۴ \pm ۲۱/۴۷
	ارشد و دکتری	۱۱۸/۷۱ \pm ۲۲/۳۰
وضعیت تأهل	مجرد	۱۱۶/۹۵ \pm ۲۱/۴۶
	متأهل	۱۲۲/۰۷ \pm ۲۳/۲۹
وضعیت اقتصادی	متوسط	۱۰۵/۸۴ \pm ۲۲/۲۱
	خوب	۱۱۸/۴۸ \pm ۲۱/۰۹
	عالی	۱۱۹/۵۳ \pm ۲۱/۸۵
سال تحصیلی	اول	۱۲۷/۱۲ \pm ۱۹/۹۳
	دوم	۱۱۲/۰۳ \pm ۲۲/۲۳
	سوم	۱۱۷/۹۷ \pm ۲۱/۸۵
	چهارم	۱۱۹/۹۶ \pm ۱۹/۴۶
	پنجم	۱۱۵/۰۸ \pm ۲۲/۴۵

همان‌طور که در جدول شماره ۱ مشاهده می‌شود میانگین و انحراف معیار میزان معنویت در دانشجویان پسر به ترتیب ۱۱۷/۴۶ و ۲۱ و در دانشجویان دختر ۱۱۷/۷۵ و ۲۲/۳۶ است.

دانشجوی دختر و پسر ساکن خوابگاه‌های دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی انجام شده است. حجم نمونه با توجه به واریانس به‌دست آمده در مطالعه‌ی اولیه روی ۳۰ دانشجوی ضریب اطمینان ۹۵ درصد و دقت ۰/۰۵ و همچنین با استفاده از فرمول $n = Z^2 \sigma^2 / d^2$ ؛ ۴۹۰ نفر محاسبه شد که با در نظر گرفتن ریزش ۱۰ درصدی، ۵۴۰ نفر وارد مطالعه شدند. سه پرسش‌نامه به دلیل نقص در پاسخ‌دهی از مطالعه خارج شد و سرانجام داده‌های به‌دست آمده از ۵۳۷ نفر تجزیه و تحلیل شد.

در این پژوهش روش نمونه‌گیری به صورت چندمرحله‌ای بود. بدین صورت که خوابگاه‌های دخترانه و پسرانه دو طبقه در نظر گرفته شد و از هر طبقه دو خوشه به صورت تصادفی انتخاب شد و نمونه‌های مورد نظر در هر خوشه به‌طور تصادفی وارد مطالعه شدند. معیار ورود به پژوهش داشتن رضایت برای شرکت در مطالعه و معیارهای خروج شامل انصراف از همکاری در مطالعه و تکمیل نکردن پرسش‌نامه بود. ابزار گردآوری داده‌ها نیز شامل پرسش‌نامه‌های اطلاعات دموگرافیک؛ و سنجش معنویت است. پرسش‌نامه‌ی اطلاعات دموگرافیک شامل گزینه‌هایی همچون سن، جنس، وضعیت تأهل، مقطع تحصیلی، رشته‌ی تحصیلی، وضعیت شغلی و وضعیت اقتصادی است. پرسش‌نامه‌ی سنجش معنویت مشتمل بر ۴۳ سؤال است که بر اساس مقیاس ۵ گزینه‌ی لیکرت سنجیده می‌شود و روایی و پایایی آن در مطالعات قبلی تعیین شده است (۱۴). در نمره‌گذاری برای گزینه‌ی کاملاً موافقم امتیاز ۴، موافقم امتیاز ۳، تا حدودی موافقم امتیاز ۲، مخالفم امتیاز ۱ و کاملاً مخالفم امتیاز ۰ در نظر گرفته شد. این پرسش‌نامه با دو زیرگروه نگرش معنوی (۲۴ سؤال) و توانایی معنوی (۱۹ سؤال)، به ترتیب نمره‌ی ۰-۹۶ و ۰-۷۶ را به خود اختصاص داده است. نمره‌ی کل معنویت جمع نمره‌های این دو زیرگروه است که بین ۰-۱۷۲ قرار دارد. داده‌های این مطالعه با استفاده از آزمون‌های آماری تی، مجذور کای، تحلیل واریانس یک طرفه و تعیین همبستگی متغیرها تجزیه و تحلیل شد. برای خلاصه‌کردن و دسته‌بندی داده‌ها نیز از جدول‌های توزیع فراوانی مطلق و نسبی استفاده شده است. مشارکت داوطلبانه‌ی افراد در مطالعه، رضایت آگاهانه، محرمانه ماندن اطلاعات و بدون نام بودن پرسش‌نامه‌ها و رعایت حقوق معنوی و مادی گروه تحقیق از ملاحظات اخلاقی است که طی اجرای پژوهش رعایت شده است.

اقتصادی مختلف متفاوت است. به عبارتی افرادی که دارای تمکن مالی بهتری هستند از درجه‌ی معنویت بالاتری برخوردارند.

میانگین و انحراف‌معیار میزان معنویت در دانشجویان سال اول به‌ترتیب ۱۲۷/۱۲ و ۱۹/۹۳، در دانشجویان سال دوم ۱۱۲/۰۳ و ۲۲/۲۳، در دانشجویان سال سوم ۱۱۷/۹۷ و ۲۱/۸۵، در دانشجویان سال چهارم ۱۱۹/۹۶ و ۱۹/۴۶ و در دانشجویان سال پنجم ۱۱۵/۰۸ و ۲۲/۴۵ است. از نتایج مقایسه‌ی پنج گروه مشخص می‌شود که سال تحصیلی با معنویت ارتباط معنی‌داری دارد. با توجه به میانگین معنویت در دانشجویان سال‌های مختلف می‌توان نتیجه گرفت دانشجویان سال اول که محیط دانشگاه را تا به حال تجربه نکرده‌اند، از میزان معنویت بیشتری نسبت به دانشجویان سال‌های بالاتر برخوردارند.

نتایج مقایسه‌ی میانگین‌های دو گروه نشان می‌دهد که جنسیت با معنویت رابطه‌ی معنی‌دار ندارد. میانگین و انحراف‌معیار میزان معنویت در دانشجویان بالینی به‌ترتیب ۱۱۶/۴۹ و ۲۲/۶۳؛ و در دانشجویان علوم پایه ۱۱۸/۲۷ و ۲۱/۲۶ است. از نتایج مقایسه‌ی میانگین‌های دو گروه مشخص می‌شود که معنویت دانشجویان دانشکده‌های بالینی و علوم پایه با هم تفاوت معنی‌داری ندارد. در بین عوامل دموگرافیک، علاوه‌بر جنس و دانشکده‌ی محل تحصیل؛ سن، مقطع تحصیلی و وضعیت تأهل نیز با معنویت ارتباط معنی‌داری ندارد. میانگین و انحراف‌معیار میزان معنویت در دانشجویان با وضعیت اقتصادی متوسط به‌ترتیب ۱۰۵/۸۴ و ۲۲/۲۱؛ و در دانشجویان با وضعیت اقتصادی خوب ۱۱۸/۴۸ و ۲۱/۰۹ و در دانشجویان با وضعیت اقتصادی عالی ۱۱۹/۵۳ و ۲۱/۸۵ است. از نتایج مقایسه‌ی سه گروه مشخص می‌شود که میزان معنویت در وضعیت‌های

جدول ۲. میانگین و انحراف‌معیار امتیازهای نگرش معنوی واحدهای پژوهش بر حسب متغیرهای دموگرافیک

متغیرهای دموگرافیک	انحراف‌معیار ± میانگین	P
سن	۱۸-۲۲	۰/۹۴۰
	۲۳ و بیشتر	۶۵/۷۱ ± ۱۲/۷۳
جنس	پسر	۰/۲۴۹
	دختر	۶۴/۹۶ ± ۱۲/۲۹
دانشکده	بالینی	۰/۷۱۴
	علوم پایه	۶۵/۵۴ ± ۱۲/۰۵
مقطع تحصیلی	کارشناسی	۰/۲۵۷
	ارشد و دکتری	۶۶/۲۳ ± ۱۲/۵۹
وضعیت تأهل	مجرد	۰/۲۷۳
	متأهل	۶۶/۵۱ ± ۱۲/۱۶
وضعیت اقتصادی	متوسط	۵۹/۰۴ ± ۱۳/۶۴
	خوب	<۰/۰۰۱*
	عالی	۶۶/۱۴ ± ۱۱/۹۹
سال تحصیلی	اول	۶۶/۷۹ ± ۱۲/۳۴
	دوم	۷۱/۳۳ ± ۱۲/۰۴
	سوم	۶۳/۶۵ ± ۱۲/۰۹
	چهارم	۰/۰۰۱*
	پنجم	۶۶/۰۶ ± ۱۲/۲۰
		۶۶/۸۹ ± ۱۱/۲۹
		۶۳/۶۳ ± ۱۳/۰۲

۶۵/۹۵ و ۱۳/۱۴ و در دانشجویان علوم پایه ۶۵/۵۴ و ۱۲/۰۵ به‌دست آمده است. از نتایج مقایسه‌ی میانگین‌های دو گروه مشخص می‌شود که نگرش معنوی دانشجویان دانشکده‌های بالینی و علوم پایه با هم تفاوت معنی‌داری ندارد. از میان عوامل دموگرافیک، علاوه‌بر جنس و دانشکده‌ی محل تحصیل، سن، مقطع تحصیلی و وضعیت تأهل نیز با نگرش معنوی ارتباط

بر اساس جدول شماره‌ی ۲، میانگین و انحراف‌معیار میزان نگرش معنوی در دانشجویان پسر به‌ترتیب ۶۴/۹۶ و ۱۲/۲۹ و در دانشجویان دختر ۶۶/۲۳ و ۱۲/۵۵ است. با توجه به نتایج مقایسه‌ی میانگین‌های دو گروه مشخص می‌شود که جنسیت با نگرش معنوی رابطه‌ی معنی‌دار ندارد. علاوه‌براین، میانگین و انحراف‌معیار میزان نگرش معنوی در دانشجویان بالینی به‌ترتیب

همان‌طور که در جدول شماره‌ی ۳ دیده می‌شود میانگین و انحراف‌معیار میزان توانایی معنوی در دانشجویان دانشکده‌های بالینی به ترتیب ۵۰/۴۴ و ۱۰/۸۵ و در دانشجویان علوم پایه ۵۲/۶۸ و ۱۰/۴۷ است. از نتایج مقایسه‌ی میانگین‌های دو گروه مشخص می‌شود که توانایی معنوی دانشجویان در دانشکده‌های بالینی و علوم پایه با هم تفاوت معنی‌داری دارد. به عبارتی توانایی معنوی دانشجویان دانشکده‌های علوم پایه بیشتر از دانشجویان دانشکده‌های بالینی است. علاوه‌براین، میانگین و انحراف‌معیار میزان توانایی معنوی در دانشجویان متأهل به ترتیب ۵۴/۷۳ و ۱۱/۲۳ و در دانشجویان مجرد ۵۱/۴۵ و ۱۰/۵۰ است. از نتایج مقایسه‌ی میانگین‌های دو گروه مشخص می‌شود که توانایی معنوی دانشجویان متأهل و مجرد با هم تفاوت معنی‌داری دارد. به عبارتی توانایی معنوی دانشجویان متأهل بیشتر از دانشجویان مجرد است. همچنین میانگین و انحراف‌معیار میزان توانایی معنوی در دانشجویان با وضعیت اقتصادی متوسط به ترتیب ۴۶/۸۰ و ۱۰/۷۲، در دانشجویان با وضعیت اقتصادی خوب ۵۲/۲۵ و ۱۰/۳۱ و در دانشجویان با وضعیت اقتصادی عالی ۵۲/۷۰ و ۱۰/۸۷ است. از نتایج مقایسه‌ی سه گروه مشخص می‌شود که میزان توانایی معنوی در وضعیت‌های اقتصادی مختلف متفاوت است. به عبارتی افرادی که دارای تمکن مالی خوب و عالی هستند از درجه‌ی توانایی معنوی بالاتری برخوردارند؛ و نیز میانگین و انحراف‌معیار میزان توانایی معنوی در دانشجویان سال اول به ترتیب ۵۵/۷۹ و ۹/۶۴، در دانشجویان سال دوم ۴۸/۴۳ و ۱۱/۱۱، در دانشجویان سال سوم ۵۱/۸۹ و ۱۱/۱۴، در دانشجویان سال چهارم ۵۲/۷۴ و ۹/۶۳ و در دانشجویان سال پنجم ۵۱/۴۸ و ۱۰/۶۵ است. از نتایج مقایسه‌ی پنج گروه مشخص می‌شود که سال تحصیلی با توانایی معنوی ارتباط معنی‌داری دارد. با توجه به میانگین توانایی معنوی در دانشجویان سال‌های مختلف می‌توان نتیجه گرفت که دانشجویان سال اول از میزان توانایی معنوی بهتری نسبت به دانشجویان سال‌های بالاتر برخوردارند. از بین عوامل دموگرافیک؛ سن، جنس و مقطع تحصیلی با توانایی معنوی ارتباط معنی‌داری ندارد.

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف تعیین ارتباط بین معنویت و عوامل جمعیت‌شناختی دانشجویان ساکن خوابگاه‌های دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی انجام شده است. معنویت مفهومی است که تحت تأثیر فرهنگ و ویژگی‌هایی چون سن، موقعیت

معنی‌داری ندارد. همچنین میانگین و انحراف‌معیار میزان نگرش معنوی در دانشجویان با وضعیت اقتصادی متوسط به ترتیب ۵۹/۰۴ و ۱۳/۶۴، در دانشجویان با وضعیت اقتصادی خوب ۶۶/۱۴ و ۱۱/۹۹ و در دانشجویان با وضعیت اقتصادی عالی ۶۶/۷۹ و ۱۲/۳۴ به دست آمده است. از نتایج مقایسه‌ی سه گروه مشخص می‌شود که میزان نگرش معنوی در وضعیت‌های اقتصادی مختلف متفاوت است. به عبارتی افرادی که دارای تمکن مالی بهتری هستند از درجه‌ی نگرش معنوی بالاتری برخوردارند. علاوه‌براین، میانگین و انحراف‌معیار میزان نگرش معنوی در دانشجویان سال اول به ترتیب ۷۱/۳۳ و ۱۲/۰۴، در دانشجویان سال دوم ۶۳/۶۵ و ۱۲/۰۹، در دانشجویان سال سوم ۶۶/۰۶ و ۱۲/۲۰، در دانشجویان سال چهارم ۶۶/۸۹ و ۱۱/۲۹ و در دانشجویان سال پنجم ۶۳/۶۳ و ۱۳/۰۲ به دست آمده است. از نتایج مقایسه‌ی پنج گروه مشخص می‌شود که سال تحصیلی با نگرش معنوی ارتباط معنی‌داری دارد. با توجه به میانگین نگرش معنوی در دانشجویان سال‌های مختلف می‌توان نتیجه گرفت که دانشجویان سال اول از میزان نگرش معنوی بهتری نسبت به دانشجویان سال‌های بالاتر برخوردارند.

جدول ۳. میانگین و انحراف‌معیار امتیازهای توانایی معنوی واحدهای پژوهش بر حسب متغیرهای دموگرافیک

متغیر	انحراف‌معیار ± میانگین	P
سن	۱۸-۲۲	۰/۳۱۳
	۲۳ و بیشتر	۵۲/۴۲ ± ۱۰/۶۲
جنس	پسر	۵۲/۴۳ ± ۱۰/۰۲
	دختر	۵۱/۴۷ ± ۱۱/۱۰
دانشکده	بالینی	۵۰/۴۴ ± ۱۰/۸۵
	علوم پایه	۵۲/۶۸ ± ۱۰/۴۷
	کارشناسی	۵۱/۷۸ ± ۱۰/۲۸
مقطع تحصیلی	ارشد و دکتری	۵۲/۰۹ ± ۱۱/۳۲
	مجرد	۵۱/۴۵ ± ۱۰/۵۰
وضعیت تأهل	متأهل	۵۴/۷۳ ± ۱۱/۲۳
	متوسط	۴۶/۸۰ ± ۱۰/۷۲
	خوب	۵۲/۲۵ ± ۱۰/۳۱
وضعیت اقتصادی	عالی	۵۲/۷۰ ± ۱۰/۸۷
	اول	۵۵/۷۹ ± ۹/۶۴
	دوم	۴۸/۴۳ ± ۱۱/۱۱
سال تحصیلی	سوم	۵۱/۸۹ ± ۱۱/۱۴
	چهارم	۵۲/۷۴ ± ۹/۶۳
	پنجم	۵۱/۴۸ ± ۱۰/۶۵

عمل اشاره می‌کند (۱۴).

در این پژوهش از عوامل دیگری که با معنویت، نگرش معنوی و همچنین توانایی معنوی ارتباط مثبتی دارد، وضعیت اقتصادی دانشجویان است که با پژوهش واحدی و همکاران که ارتباط مثبت بین معنویت و درآمد خانوار و وضعیت اقتصادی را گزارش کردند، همخوانی دارد.

از یافته‌های دیگر این پژوهش می‌توان به دانشکده‌ی محل تحصیل دانشجویان اشاره کرد که با توانایی معنوی آنان ارتباط معنی‌داری دارد. نکته‌ی قابل توجه این است که دانشجویانی که در دانشکده‌ی پزشکی، دندانپزشکی و پرستاری و مامایی تحصیل می‌کنند و در آینده ارتباط بسیار نزدیکی با انسان‌ها خواهند داشت، نسبت به دانشجویانی که در دانشکده‌ی بهداشت، تغذیه، پیراپزشکی، توان‌بخشی و سلامت تحصیل می‌کنند، توانایی معنوی کمتری دارند و این امر جای تأمل دارد؛ چراکه توانایی معنوی بر روابط آنان با دیگران تأثیرگذار است.

از دیگر یافته‌های این پژوهش این است که معنویت دانشجویان با سال تحصیلی ارتباط معنی‌داری دارد. به عبارتی دانشجویان سال اول نسبت به دانشجویان سال‌های بالاتر از معنویت بالاتری برخوردارند و در سال‌های بعدی به‌ویژه در سال دوم، معنویت در دانشجویان رنگ می‌بازد و وجود معنا در زندگی کاهش می‌یابد. اما این رابطه در دانشجویان مقاطع مختلف معنادار نیست. یافته‌های به‌دست آمده از پژوهش فراهانی و همکاران نشان داده که دانشجویان پرستاری سال اول و چهارم از نظر سلامت معنوی در گروه متوسط قرار داشتند و تفاوت آماری معنی‌داری بین دو گروه وجود نداشت. همچنین بین دیدگاه دانشجویان سال اول و چهارم درباره‌ی معنویت، تفاوت معنی‌دار مشاهده نشد که با یافته‌های این پژوهش مغایرت دارد. البته یافته‌های پژوهش فراهانی و همکاران اگرچه مؤید آن است که معنویت دانشجویان پرستاری سال چهارم با وجود گذراندن دوره‌ی چهارساله با دانشجویان سال اول تفاوتی نداشت، اما میانگین امتیاز دیدگاه آنان نسبت به معنویت کمتر شده بود (۷).

حال سؤال این است که چرا معنویت دانشجویان در دانشگاه دستخوش تغییر و با گذشت هر سال کم‌رنگ‌تر می‌شود؟ به نظر می‌رسد پژوهش کمی و کیفی گسترده‌ی در این زمینه ضرورت پیدا می‌کند. البته یافته‌ی فوق را شاید بتوان این‌گونه تبیین کرد که با آغاز تحصیلات دانشگاهی، در جهان‌بینی و باورهای مذهبی قبلی تردید می‌شود و یا این باورها به فراموشی سپرده

اجتماعی، طبقه، مذهب، ارزش‌ها، عواطف و غیره قرار می‌گیرد (۱۵). نتایج این پژوهش از معنی‌داری وضعیت اقتصادی و سال تحصیلی دانشجویان با معنویت و نگرش معنوی حکایت می‌کند؛ اما بین سن، جنس، نوع دانشکده، مقطع تحصیلی و وضعیت تأهل با معنویت و نگرش معنوی ارتباط معنی‌داری مشاهده نشده است. علاوه‌براین، بین وضعیت تأهل، وضعیت اقتصادی، سال تحصیلی و دانشکده‌ی محل تحصیل دانشجویان نیز ارتباط معنی‌داری وجود دارد.

پژوهش‌دهداری و طالب‌زاده شوشتری نشان داده است که بین سن و معناداری در زندگی ارتباطی وجود ندارد که با یافته‌ی این پژوهش نیز همخوانی دارد و آن را تأیید می‌کند (۱۶) و نیاز به معنا داشتن در زندگی نیرویی است که در همه‌ی انسان‌ها وجود دارد و از جنسیت آنان مستقل است. این نیاز، نیازی بنیادی و اصیل است و توجیهی ثانوی از کشش‌های غریزی انسان نیست (۱۸)، بلکه فراتر از جنسیت افراد است که در همه‌ی انسان‌ها وجود دارد؛ از این‌رو، همسو با پژوهش‌های دیگر تفاوت معناداری بین معنویت در گروه پسران و دختران دانشجو یافت نشد (۱۶ و ۱۷).

همان‌طور که اشاره شد بین سن و معنویت دانشجویان مورد مطالعه ارتباط معنی‌داری مشاهده نشده است. نتایج پژوهش طالب‌زاده شوشتری و همکاران با یافته‌های این پژوهش همسو است (۱۶). اما در همین زمینه دهداری و شاکری‌نیا به نتایج مغایری دست یافته‌اند و رابطه‌ی معکوس و معنی‌داری بین معنای زندگی و سن گزارش کرده‌اند (۱۷ و ۱۹). راثی^۱ و همکاران در پژوهش خود به نتیجه‌ی همسو با یافته‌ی این پژوهش دست یافتند و گزارش کردند که بین میانگین امتیازهای معنای زندگی در دختران نوجوان با پسران این گروه سنی تفاوت معناداری وجود ندارد (۲۰). همچنین ساخال^۲ و همکاران نیز در پژوهش خود دریافته‌اند که ارتباط معنی‌داری بین اعتقادات معنوی دانشجویان پسر و دختر وجود ندارد (۲۱). به نظر می‌رسد باید مطالعات بیشتری در گروه‌های سنی مختلف انجام شود تا بتوان به ارتباط بین معنویت و سن پی برد و با قاطعیت بیشتری در این مورد بحث کرد.

بر اساس نتایج این پژوهش، بین نگرش معنوی و وضعیت تأهل ارتباط آماری معنی‌داری وجود ندارد که پژوهش طالب‌زاده شوشتری با این یافته مطابقت دارد (۱۶). اما توانایی معنوی بین افراد متأهل و مجرد متفاوت است و متأهلان از توانایی معنوی بیشتری برخوردارند؛ توانایی معنوی به آمادگی شخصی برای

^۱ Rathi
^۲ Sukhwai

References

1. YAGHOUBI A. The study of relation between spiritual intelligence and rate of happiness in boali university students. 2010.
2. WHO. International statistical classification of diseases and health related problems, 10th revision 2005.
3. Cavendish R, Konecny L, Mitzeliotis C, Russo D, Luise BK, Medefindt J, et al. Spiritual care activities of nurses using nursing interventions classification (NIC) labels. *International Journal of Nursing Knowledge*. 2003; 14(4): 113-24.
4. LotfiKashani F, Mofid B, SarafrazMehr S. Effectiveness of spirituality therapy in decreasing anxiety, depression and distress of women suffering from breast cancer *Journal of Thought & Behavior in Clinical Psychology*. 2013; 7(27): 27-42.
5. SalariFar MR. *Theoretical Foundations of Religious Scales*. Tehran: Sobhan; 2005. (Full Text in Persian)
6. Khomeini R. *The forty hadiths*. Qom: Institute for compilation and publication of Imam Khomeini works; 1994. (Full Text in Persian)
7. Farahaninia M, Abbasi M, Givari A, Haghani H. Nursing students' spiritual well-being and their perspectives towards spirituality and spiritual care perspectives. *Iran Journal of Nursing*. 2006; 18(44): 7-14.
8. Seligman ME, Csikszentmihalyi M. *Positive psychology: An introduction. Flow and the foundations of positive psychology*: Springer; 2014. p. 279-98.
9. Feldman DB, Snyder CR. Hope and the meaningful life: Theoretical and empirical associations between goal-directed thinking and life meaning. *Journal of Social and Clinical Psychology*. 2005; 24(3): 401-21.
10. Sorajjakool S, Aja V, Chilson B, Ramirez-Johnson J, Earll A. Disconnection, depression, and spirituality: A study of the role of spirituality and meaning in the lives of individuals with severe depression. *Pastoral psychology*. 2008; 56(5): 521-32.
11. GHOBARI BB, Motavalipoor A, HAKIMIRAD E, HABIBI AM. Relationship between anxiety and depression and magnitude of spirituality in students of the University of Tehran. 2009.
12. Kleftras G, Psarra E. Meaning in life, psychological well-being and depressive symptomatology: A comparative study. *Psychology*. 2012; 3(04): 337.
13. Rathi N, Rastogi R. Meaning in life and psychological well-being in pre-adolescents and adolescents. *Journal of the Indian Academy of Applied Psychology*. 2007; 33(1): 31-8.

می‌شود، بدون اینکه جایگزین مناسبی در پایان آموزش رسمی برای باورهای قبلی خود یافته باشند (۲۲).

نتیجه‌گیری

طبق یافته‌های پژوهش، از بین عوامل جمعیت‌شناختی آنچه اهمیت دارد وضعیت اقتصادی و سنوات تحصیلی است. در کشور ما که کشوری دین‌مدار محسوب می‌شود و دارای گنجینه‌های عظیم معنوی، اسلامی و عرفانی است، تاکنون درباره‌ی نقش معنویت در دانشجویان که قشر عظیمی از سرمایه‌های کشور را تشکیل می‌دهند؛ و همچنین تأثیر آن بر ارتقای کیفیت آموزش عالی، بررسی و پژوهشی صورت نگرفته است. از آنجایی که دانشگاه بازتاب پیشرفت کشور و سرمایه‌ی انسانی آن به حساب می‌آید، پیشنهاد می‌شود محققان و دانشجویان به این امر مهم بیشتر بپردازند. همچنین برای ارتقای سطح معنویت دانشجویان، علاوه‌براینکه امور فرهنگی باید برنامه‌ریزی و مداخله‌های مؤثری برای این گروه داشته باشد، جذب اعضای هیئت علمی برای تدریس در دانشگاه نیز باید با دقت نظر بیشتری انجام شود، چراکه این استادان معنوی هستند که دانشجویان را متحول می‌کنند. همچنین دانشگاه به استنادی نیاز دارد که احساس تمامیت کنند و با همهی وجود خود به دانشگاه و کلاس بروند.

محدودیت‌های پژوهش

از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به جمع‌آوری داده‌ها صرفاً از دانشجویان ساکن خوابگاه و همچنین تکمیل پرسش‌نامه به صورت خودگزارشی اشاره کرد.

قدردانی

این مقاله برگرفته از طرح تحقیقاتی مصوب معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با کد ۶۶۵۴ است. نویسندگان بر خود لازم می‌دانند که از دانشجویان شرکت‌کننده در پژوهش برای همکاری صمیمانه‌شان، تشکر و قدردانی کنند.

تضاد منافع

نویسندگان مقاله هیچ‌گونه تضاد منافی درباره‌ی این پژوهش ندارند.

14. Shahidi S, Farajinia S. Making and validating Spiritual Attitude Measurement Questionnaire. *Journal of Psychology and Religion*. 2012; 5(3): 97-115. (Full Text in Persian)
15. Garcini LM, Short M, Norwood WD. Affective and motivational predictors of perceived meaning in life among college students. *The Journal of Happiness & Well-Being*. 2013; 1(2): 47-60.
16. Talebzadeh Shooshtari L, Pourshafei H. The relation between meaning in life and general health among staff of Birjand University (2009-2010). *Journal of Birjand University of Medical Sciences*. 2011; 18(1): 55-61. (Full Text in Persian)
17. Taghdisi MH. The Relationship between Meaning in Life and Depression, Anxiety and Stress Status among College Students of Iran University of Medical Sciences In 2013. *Iranian Journal of Health Education and Health Promotion*. 2013; 1(3): 83-92. (Full Text in Persian)
18. Murray S. Man's Search for Meaning: An Introduction to Logotherapy. *Therapeutic Recreation Journal*. 1999; 33(1):61. (Full Text in Persian)
19. Shakrinia E. The relationship between social capital and meaning in life with general health in women victim of violence. *J Women Health*. 2010; 2:47-67. (Full Text in Persian)
20. Rathi N, Rastogi R. Meaning in life and psychological well-Being in pre-adolescents and adolescents. *J Indian Acad Appl Psychol*. 2007; 33(1): 31-8.
21. Sukhwal M, Suman L. Spirituality, religiosity and alcohol related beliefs among college students. *Asian journal of psychiatry*. 2013; 6(1): 66-70.
22. Woo CR, Brown EJ. Role of meaning in the prediction of depressive symptoms among trauma-exposed and nontrauma-exposed emerging adults. *Journal of clinical psychology*. 2013; 69(12): 1269-83.